

Generatie 9/11

Lotfi El Hamidi

Generatie 9/11

Migratie, diaspora
en identiteit

UITGEVERIJ PLUIM

— AMSTERDAM / ANTWERPEN

Eerste druk, september 2022

© Lotfi El Hamidi

Omslagontwerp Roald Triebels
Credit omslag Funs 'Funzig' Janssen
Typografie binnenwerk Perfect Service
Auteursfoto Merlijn Doomernik
Productiebegeleiding Tim Beijer
Drukkerij Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 932 5674 3

NUR 740

www.uitgeverijpluim.nl

Voor alle migrantenkinderen die *Turks Fruit* voor hun leeslijst kozen en erachter kwamen dat het niet over Turken ging.

Inhoud

Voorwoord	9
Generatie 9/11	13
Waarom haten ze ons?	33
Het nieuwe Nederland	51
Heimat	61
Intermezzo: Marrokkanen, het zijn net mensen	71
Made in Rotterdam	75
Postkoloniale kater	91
Coup de boule	101
Als een broer	109

Voorwoord

Op dinsdag 11 september 2001 kantelde de wereld. De historische betekenis van de aanslagen op het World Trade Center in New York en het Pentagon in Washington kan moeilijk onderschat worden. Het is tot op heden de grootste wereldgebeurtenis die door zoveel mensen wereldwijd live werd gevolgd. De beelden staan nog steeds op ons netvlies gebrand: het tweede vliegtuig dat de South Tower in vloog, de mensen die naar beneden sprongen, en uiteindelijk het instorten van de wolkenkrabbers. ‘Een voltreffer midden in het hart van de Verenigde Staten,’ noemde toenmalig premier Wim Kok de aanslagen op dezelfde dag.

Over de gevolgen van de aanslagen is de afgelopen twee decennia het nodige gezegd en geschreven. Dat is een betrekkelijk korte periode voor geschiedschrijving, al worden er inmiddels ook TikTok-filmpjes gemaakt om 9/11 aan de volgende generatie uit te leggen. Maar over de veranderingen in de wereld sinds 11 september 2001 kunnen nog veel meer verhalen verteld worden, verhalen vanuit het perspectief

van 'gewone' mensen die direct en indirect te maken kregen met de naschokken van de aanslagen, alleen maar omdat de uitvoerders ervan dezelfde religieuze of etnische achtergrond deelden.

Dit boek is mijn bescheiden bijdrage aan die geschiedschrijving. Dit is het verhaal van een Marokkaanse Nederlander, geboren en getogen in de multiculturele microkosmos van Rotterdam-West, die opgroeide in de roerige jaren na de eeuwwisseling en zich in zijn jonge volwassenheid moest verhouden tot een wereld waarin hij vanwege zijn afkomst de schijn tegen had. Maar meer dan een egodocument is dit een reflectie op twintig jaar discussie over identiteit, de multiculturele samenleving en de islam.

Terugkerende thema's zijn migratie en diaspora, thema's waar ik de afgelopen jaren als columnist veelvuldig over heb geschreven, soms beschouwend, soms geëngageerd, maar meestal met het idee dat ik daarmee een venster op een relatief onbekende wereld bied aan een aanzienlijk deel van dit land. 'De' Marokkanen en Turken zijn inmiddels al meer dan een halve eeuw in Nederland, maar veel witte Nederlanders worden nog steeds overvallen door ongemak als zij er een tegenkomen. Zelfs volksvertegenwoordigers lijken nog altijd in de veronderstelling te verkeren dat ze te maken hebben met onaangepaste buitenlanders die een schotelantenne aan de gevel hebben hangen. De allochtoon kent de autochtone

Nederlander veel beter dan omgekeerd.

Tijdens het schrijfproces werd mij duidelijk dat dit geen Nederlands boek is, maar een Europees boek. Mijn positie als Marokkaanse Nederlander in een stad als Rotterdam – de meest Europese stad van Nederland, durf ik wel te stellen – is niet veel anders dan die van migrantenkinderen in multiculturele steden als Brussel, Antwerpen, Berlijn, Keulen, Londen, Bradford, Malmö, Parijs en Marseille. De vanzelfsprekendheid waarmee Amerikanen hun land typeren als een land van immigranten ontbreekt in Europese landen; een merkwaardige ontkenning van niet alleen de hedendaagse werkelijkheid, maar ook van de geschiedenis.

Voor de helderheid: ik pretendeer niet een soort woordvoerder te zijn van de Marokkaanse of islamitische gemeenschap, noch spreek ik namens een generatie. Dat is ook niet mijn streven geweest. Ik ben hooguit een chroniqueur van een periode met ongetwijfeld herkenbare verhalen voor veel van mijn generatiegenoten met een migratieachtergrond. Ik beschrijf vooral hoe ik de afgelopen decennia heb beleefd, deel mijn eigen observaties, analyses en visie. En ik beweer niet dat waardevrij te doen – dat zou in dit geval alleen maar potsierlijk zijn.

Dit boek beschouw ik als *closure* (en, vooruit, stiekem ook wel als afrekening) van een tijdperk dat ik

achter me wil laten, wat niet betekent dat ik het wil vergeten of verdringen. De periode na 9/11 heeft me gevormd, maar moet mij niet definiëren. De onderzoekende en kritische houding van een historicus leerde mij te relativëren, mijn eigen ontwikkeling in perspectief te plaatsen en de vooruitgang te zien van mijn generatie. En als historicus zal ik blijven omkijken, al is het maar omdat de geschiedenis wel vaker heeft aangetoond dat een samenleving in rap tempo stappen achteruit kan doen.

Ik durf nog altijd niet te stellen dat het ergste achter de rug is, daar is de wereld te grillig voor, ook in een westerse democratie als Nederland. Maar ik wil geen pessimist zijn, of beter gezegd, ik kán me geen pessimisme veroorloven – ik kom van te ver om er een cynisch wereldbeeld op na te houden. Dit boek is daar het levende bewijs van.

Lotfi El Hamidi